

CRÒNICA

Premis i distincions. — Al llarg del curs que va d'octubre de 2024 a setembre de 2025 s'han atorgat un seguit de premis i distincions relacionats amb membres de la Secció Filològica dels quals donem compte aquí. Diversos membres han estat recordats després del seu traspàs. El festival Temporal Alta ha dedicat a Modest Prats l'espectacle *Fe, fidelitat i saviesa*, amb lectura de textos interpretats per Josep Maria Fonalleras i Pere Arquillué (catedral de Girona, 4 de desembre de 2024). Antoni M. Badia Margarit ha estat homenatjat per la Universitat de Barcelona amb motiu del desè aniversari de la seva mort (12 de desembre de 2024). L'IEC i la Fundació Irla han dedicat una sessió acadèmica a Jordi Carbonell i de Ballester en el centenari del seu naixement (IEC, 19 de desembre de 2024). El Centre de Lectura de Reus ha organitzat una jornada d'homenatge a l'onomatòleg Ramon Amigó arran del centenari del seu naixement, amb intervenció del senyor Joan Anton Rabella que ha fet un parlament sobre la relació de Ramon Amigó amb l'Oficina d'Onomàstica (15 de febrer de 2025).

Han estat investits doctors honoris causa Teresa Cabré, presidenta de l'IEC, per la Universitat de Vic (5 de març de 2025), i Antoni Ferrando, per la Universitat d'Alacant (10 de juliol de 2025).

Han rebut diversos premis i distincions: Isidor Marí, Premi Pompeu Fabra, de la Generalitat de Catalunya, en la categoria de la trajectòria professional, científica o cívica (Palau de la Generalitat, 12 de desembre de 2024); Vicent Pitarch, Medalla de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, juntament amb el grup de música ZOO (17 d'octubre de 2024); el grup UC (Joan Marí Muñoz, Murenu, Isidor Marí i Víctor Planells), Medalla d'Or de l'Institut d'Estudis Eivissencs, per la seva trajectòria musical i la tasca de recuperació i popularització de la música de les Pitiüses (Cas Serres, 20 de març de 2025); Isidor Marí, Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (Museu Nacional d'Art de Catalunya, 15 de maig de 2025); Nicolau Dols, Premi Miquel Colom, T.O.R., que atorga l'Obra Cultural Balear d'Inca, «destinat a persones o entitats que s'hagin destacat en la recerca o difusió de la nostra cultura dins un determinat àmbit de coneixements»; Teresa Cabré, Memorial Francesc Macià de la Fundació Irla, per «la seva àmplia i rellevant trajectòria científica, investigadora i docent en filologia catalana»; Albert Jané, Medalla d'Honor 2025 de la Xarxa Vives d'Universitats, juntament amb Fàtima Bosch (17 de juliol de 2025).

Altres col·legues de la Secció Filològica han rebut diversos reconeixements: Mariàngela Vilallonga, a qui La Principal de la Bisbal ha dedicat la nova sardana *Sota l'ombra dels arbres* (Auditori de Girona, 9 d'octubre de 2024); Nicolau Dols, que ha estat inclòs en el Panteon d'esperantistes i Il·lustres amb motiu del web <edukado.net> (agència avaluadora de l'Associació Universal d'Esperanto) i en honor del Dia de Zamenhof (17 de gener de 2025); Enric Ribes, declarat escriptor del mes de febrer (Biblioteca Municipal d'Eivissa, 14 de febrer de 2025); Jordi Mir, per l'estrena del documental que se li ha dedicat, *Jordi Mir. Pompeufabrant Catalunya* (4 de juny de 2025); Richard Mansell, que ha guanyat la Beca Càtedra de Literatura Tom Sharpe 2025, convocada per la Universitat de Girona amb la voluntat d'estimular la recerca sobre les relacions entre la literatura catalana i la literatura anglesa. També cal recordar que la X Beca Joan Veny ha estat atorgada a Helena Borrell Carreras per la proposta de treball sobre «El subdialecte gironí: desdialectalització en la parla col·loquial i permeabilitat en l'estàndard»

(Institut Ramon Muntaner, juliol de 2025). A més, a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) s'han dedicat actes de record a Josep M. Llompart, en la commemoració del centenari del naixement (20 i 21 d'agost), i a Pere Verdaguer, en el marc de la celebració dels 40 anys de la llicenciatura de català a la Universitat de Perpinyà (19 d'agost). [Nota del C. de R.]

Centenari del naixement de Vicent Andrés Estellés. — Un matí assolellat de gener de 2024 les sitges de Burjassot (l'Horta Nord) van ser l'escenari escollit per la Plataforma Cent d'Estellés per a presentar la commemoració del centenari del poeta Vicent Andrés Estellés. Aquell dia, la societat civil posava els fonaments del cicle anual de celebració, estudi i difusió de l'obra estellesiana tot sent conscient que la Generalitat Valenciana no impulsaria el 2024 com a Any Estellés.

Malgrat el menysteniment de la més alta institució del País Valencià, unes setmanes més tard més de quaranta municipis valencians, juntament amb la Universitat de València, la Universitat d'Alacant i la Universitat Jaume I, van engegar la xarxa Estellés als pobles i a mitjan mes de febrer la Institució de les Lletres Catalanes va declarar l'Any Estellés per a celebrar l'efemèride en el conjunt de la literatura en català. Des de l'inici de 2024, doncs, el degoteig d'institucions científiques, entitats socials i culturals i organitzacions polítiques i sindicals que s'han sumat a la celebració dels cent anys del poeta ha estat constant i ha servit per a constatar que Vicent Andrés Estellés és un autor popular entre el públic general i un objecte d'estudi de primera dimensió per a la filologia actual.

I és que l'activació de tants espais ha multiplicat la presència pública de l'autor fins al punt que tractar de llistar la totalitat d'actes que s'han fet en els darrers dotze mesos és una tasca gairebé impossible. Sense anar més lluny, la web de la Institució de les Lletres Catalanes té recollits quatre-cents actes de diversa naturalesa sobre el poeta arreu dels Països Catalans en 2024.

Pel que fa a les fites acadèmiques, l'obra estellesiana ha propiciat més d'una desena de trobades científiques de primer nivell organitzades a diverses universitats catalanes i europees, com ara *Una amable, una trista, una petita pàtria*: Congrés Internacional Vicent Andrés Estellés organitzat a la Universitat d'Alacant (21-22 d'octubre de 2024), el Simposi Vicent Andrés Estellés organitzat a la Universitat de València (23-24 de setembre de 2024), les Jornades de la Càtedra Josep Anton Baixeras de Patrimoni Literari Català de la Universitat Rovira i Virgili (23 d'octubre de 2024), les IV Jornades d'Educació lectora, literària i lingüística «Ensenyar el text poètic, ensenyar Estellés» a la Universitat de València (11-13 de març de 2024), la Jornada «Un amor tan gran». Vicent Andrés Estellés i una poesia com la Seu de Mallorca organitzada per Mallorca Literària i la Universitat de les Illes Balears (14-15 de novembre de 2024), la Jornada Vicent Andrés Estellés a la Universitat de Barcelona (10 de desembre de 2024) o les trobades internacionals com Simposio annuale dell'Associazione Italiana di Studi Catalani 2024: *Canone e controcanone: mappe antiche e moderne* a la Università per Stranieri di Siena (4-5 de novembre de 2024) o la LXIX Anglo-Catalan Society Conference a la University of Strathclyde i a la University of Glasgow (8-10 de novembre de 2024). En aquestes reunions acadèmiques s'ha estudiat a fons l'obra de l'autor i se l'ha analitzat com a part indefugible de les bases de la poesia catalana —i europea— del segle xx.

En paral·lel, diverses han estat les publicacions que han recollit bona part dels resultats de recerca sobre l'obra de l'autor. Revistes com *Revista València de Filologia*, *Ítaca*, *Revista de Filologia* i *L'Aiguadolç*. *Revista de literatura* han dedicat els seus dossiers monogràfics de l'any 2024 a l'estudi de l'obra poètica estellesiana. Complementàriament, també han vist la llum diverses publicacions col·lectives que analitzen la producció literària del poeta i la difusió d'aquesta, com ara *Estellés: Mirades i records* (Institució Alfons el Magnànim) i *Paraules per a tothom. Estudis sobre Vicent Andrés Estellés* (Publicacions de la Universitat de València).

En canvi, però, potser la millor notícia d'aquest any d'efemèride és la simbiosi entre el món acadèmic, el conjunt de la societat i el sector editorial. Al 2024 hem vist publicar-se un bon grapat de traduc-